

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	19 Ebrill, 2023
Pwnc:	Enwebiad Pwyllgor – Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol / Panel Rhiantu Corfforaethol
Pwrpas yr Adroddiad:	Enwebu un Aelod Etholedig o'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol i wasanaethu ar y Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Panel Rhiantu Corfforaethol
Cadeirydd Sgrwtini:	Cyng Robert Llewelyn Jones
Aelod(au) Portffolio:	Cyng Alun Roberts, Deilydd Portffolio Gwasanaeth Oedolion a Diogelwch Cymunedol Cyng Gary Pritchard, Deilydd Portffolio Gwasanaeth Plant, Ieuenctid a Thai Cyng Ieuan Williams, Dirprwy Arweinydd a Deilydd Portffolio Addysg a'r Gymraeg
Pennaeth Gwasanaeth:	Lynn Ball, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro Fôn Roberts, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol Arwel Owen, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Awdur yr Adroddiad:	Anwen Davies, Rheolwr Sgrwtini
Rhif Ffôn:	07971167198
E-bost:	AnwenDavies@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Yn berthnasol i'r holl Aelodau Sgrwtini

1 – Argymhelliad/Argymhellion

A1 Gofynnir i'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol enwebu un Aelod Etholedig o blith y Pwyllgor Sgrwtini i wasanaethu ar y **Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol** a'r **Panel Rhiantu Corfforaethol**.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Amherthnasol

3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Sgrwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

- 3.1** Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]
- 3.4** Sgrwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]
- 3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

[ffocws ar lesiant]

3.6 Effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar:

- y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
- y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (wrth wneud penderfyniadau strategol)
- y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

[ffocws ar gydraddoldeb a'r Gymraeg]

4 - Cwestiynau Sgrwtini Allweddol

Amherthnasol

5 – Cefndir / Cyd-destun

1. Cefndir

1.1 Bydd Aelodau'n ymwybodol y rhoddwyd ystyriaeth i nifer o banelau sydd angen cynrychiolaeth Aelod Sgrwtini mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 20 Mehefin, 2022. Cytunwyd ar enwebiadau ar gyfer y 3 Phanel Sgrwtini. Mae'r adroddiad hwn yn trafod aelodaeth y Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol / Panel Rhiantu Corfforaethol.

1.2 Mae cylch gorchwyl y Panelau ynghlwm (**Atodiad 1 a 2**) er mwyn cynorthwyo'r Aelodau yn y broses enwebu.

2. Trafodaeth

2.1 Aelodaeth y Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol / Panel Rhiantu Corfforaethol

Nid yw aelodaeth y panelau'n ddarostyngedig i'r egwyddorion a'r rheolau cydbwysedd gwleidyddol¹. Mae aelodaeth graidd y Panel yn cynnwys:

- **Aelodau Etholedig** – 4 Aelod o'r ddau Bwyllgor Sgrwtini²
- **Deilyddion Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol (Gwasanaethau Oedolion a Phlant)** – fel sylwedyddion heb bleidlais
- **Swyddogion** – Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion, Rheolwr Sgrwtini.

2.2 Aelodaeth Gyfredol y Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol / Panel Rhiantu Corfforaethol

Yn sgil ystyriaeth gan y ddau Bwyllgor Sgrwtini ym mis Mehefin 2022³, mae aelodaeth gyfredol y Panel fel a ganlyn:

- **Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol (4 Aelod)**
 - i. Cyng Neville Evans

¹ Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn nodi'r prif egwyddorion sy'n rheoli cydbwysedd gwleidyddol awdurdodau lleol

² Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio

³ Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 20 Mehefin, 2022 a'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio ar 21 Mehefin, 2022

- ii. Cyng Jackie Lewis
- iii. Cyng Llio Angharad Owen
- iv. Cyng Alwen Watkin

- **Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio (4 Aelod)**

- i. Cyng Jeff Evans
- ii. Cyng John Ifan Jones
- iii. Cyng Eurn Morris (Cadair)
- iv. Cyng Pip O'Neill (Is-gadair).

- Mae un sedd wag wedi codi ar y Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol / Panel Rhiantu Corfforaethol o ganlyniad i ymddiswyddiad y Cyngorydd Neville Evans – yn sgil ei benodiad diweddar i'r Pwyllgor Gwaith. Daw'r sedd wag hon o blith yr Aelodau Etholedig sy'n cynrychioli'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol ar y Panel.

3. Materion ar gyfer eu hystyried

- 3.1 Gofynnir yn awr i'r Pwyllgor Sgrwtini enwebu un Aelod Etholedig i wasanaethu ar y Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol / Panel Rhiantu Corfforaethol.

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010

Amherthnasol

6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)

Amherthnasol

6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

Amherthnasol

7 – Goblygiadau Ariannol

Amherthnasol

8 – Atodiadau

Cylch Gorchwyl – Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol

Cylch Gorchwyl – Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol (Rhiantu Corfforaethol)

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Anwen Davies, Rheolwr Sgrwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni LL77 7TW

CYLCH GORCHWYL A *MODUS OPERANDI*

PANEL SGRIWTINI GWASANAETHAU CYMDEITHASOL - RHiantu CORFFORAETHOL

1. Pwrpas y Panel Rhiantu Corfforaethol

Mae'r plant sydd yn ein gofal yn ogystal â'r bobl ifanc sy'n gadael gofal yn 'blant i ni'. Fel Cyngor, rydym yn hynod uchelgeisiol ac am i bob plentyn/person ifanc yr ydym yn gyfrifol amdano gyrraedd ei lawn botensial.

Prif flaenoriaeth i Gyngor Môn yw bod Ynys Môn yn rhywle lle mae ein plant yn ffynnu. Fel rhieni corfforaethol, mae gan aelodau etholedig a swyddogion y Cyngor, gyda chymorth cydweithwyr o asiantaethau statudol eraill, ddyletswydd i sicrhau bod llais a phrofiad ein plant yn ystod eu cyfnod mewn gofal, ac wedi hynny wrth iddynt adael gofal, yn cael ei glywed; bod eu hanghenion yn cael eu diwallu a'u bod yn derbyn yr un cyfleoedd mewn bywyd ag unrhyw blentyn arall.

Er mwyn cyflawni hyn:

- Bydd rhaid i aelodau etholedig hyrwyddo anghenion ein plant
- Bydd rhaid i bartneriaid fod â disgwiliadau uchel ar gyfer ein plant
- Bydd rhaid i Bartneriaeth Diogelu Gogledd Cymru a'r Panel Rhiantu Corfforaethol (PRC) ddarparu arweinyddiaeth effeithiol a chyfrannu'n sylweddol tuag at ddatblygu gwasanaethau sy'n cael eu harchwilio o ran eu heffeithiolrwydd.

Wrth ymarfer ei ddyletswyddau, bydd y panel yn ymwybodol o'r angen i hyrwyddo'r canlynol ar gyfer y plant y mae'r Cyngor yn gyfrifol amdanynt:

- Lles corfforol, meddyliol ac emosiynol
- Gwarchod rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthnasoedd teuluol a phersonol
- Ymwneud â'r gymuned leol
- Sicrhau breiniau a hawliau yn cynnwys peidio â byw mewn tlodi
- Byw mewn llety addas.

Y cyd-destun deddfwriaethol yw A78 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, sydd yn rhoi dyletswydd ar gynghorau i ddiogelu a hyrwyddo lles bob plentyn y mae'n gofalu amdano, yn ogystal â phob un sy'n gadael gofal.

2. Cyfrifoldebau'r Panel Rhiantu Corfforaethol

1. Sicrhau bod hyrwyddwyr plant ac hyrwyddwyr plant mewn gofal y Cyngor yn parhau i weithredu fel eiriolwr ar ran ein plant
2. Derbyn a chraffu ar adroddiadau mewn perthynas â gwasanaethau ar gyfer ein plant

3. Monitro a herio gwelliannau i'r gwasanaeth yn drwyadl, ynghyd ag effaith ymarfer gwaith cymdeithasol ar wella canlyniadau ar gyfer ein plan
4. Monitro a herio effeithiolrwydd y gwasanaethau o ran gwella cyraeddiadau addysgol ein plant
5. Monitro a herio effeithiolrwydd y gwasanaethau wrth wella iechyd corfforol ac emosiynol ein plant
6. Sicrhau bod cyfleoedd hamdden a diwylliannol yn cael eu cynnig, a'u derbyn, gan ein plant
7. Cynyddu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth aelodau ynglŷn â'n plant; eu hanghenion a'u profiadau, o fewn y Cyngor ac yn y gymuned ehangach
8. Sicrhau bod yr holl aelodau etholedig yn gallu cyflawni eu rôl fel hyrwyddwyr rhiantu corfforaethol ac eiriolwyr ar ran ein plant drwy gynnig cyfleoedd hyfforddi a datblygu priodol iddynt
9. Bod yn uchelgeisiol i sicrhau gwell canlyniadau ar gyfer ein plant
10. Sicrhau bod llais a phrofiad y plentyn yn ganolog i waith y Cyngor yn ei gyfanrwydd a bod yn greadigol wrth ystyried ym mha ffyrdd y bydd y Panel Rhiantu Corfforaethol (PRC) yn gwrandao ar safbwyntiau ein plant ac ymateb iddynt
11. Datblygu arbenigedd mewn materion sy'n effeithio ar ein plant
12. Darparu cyfeiriad strategol rhyngasiantaethol er mwyn cyflawni canlyniadau da ar gyfer ein plant
13. Cyfrannu at ddatblygiad y Strategaeth Plant sy'n Derbyn Gofal a'r rhai sy'n Gadael Gofal; herio a dal i gyfrif o ran ei gyflawni
14. Cyflawni 'addewid' y Cyngor i'n plant
15. Adrodd yn flynyddol i'r Cyngor, gan amlinellu'r gwaith a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn a nodi rhaglen waith ar gyfer y flwyddyn ganlynol.

3. Aelodaeth a Llywodraethiant y Panel Rhiantu Corfforaethol

Cynhelir cyfarfodydd yn chwarterol ynghyd â chyfarfod ymlaen llaw i bennu'r rhaglen.

Aelodaeth

Prif Weithredwr Cyngor Môn (Cadeirydd)

Aelodau Etholedig

Cyng Euryn Morris

Cyng Pip O'Neill

Cyng Neville Evans

Cyng Llio Angharad Owen
 Cyng Jackie Owen
 Cyng Alwen Watkin
 Cyng John Ifan Jones
 Cyng Jeff Evans

Cyng Gary Pritchard
 Cyng Ieuan Williams

Cynrychiolwyr Cyrff Allanol

Aelod o Gymdeithas Gofalwyr Maeth Ynys Môn
 Aelod o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
 Aelod o Dros Gynnal

Swyddogion

Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol
 Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc
 Pennaeth Gwasanaethau Tai
 Rheolwr Gwasanaeth – Ymyrraeth Ddwys
 Rheolwr Gwasanaeth – Addysg Plant mewn Gofal, Ieuenctid a Lles Plant a Phobl Ifanc
 Rheolwr Gwasanaeth – Diogelu
 Rheolwr Integredig – Plant ag Anableddau
 Swyddog Adolygu Annibynnol
 Uwch Reolwr Safonau Ysgolion a Chynhwysiant
 Swyddog Iechyd Plant Sy'n Derbyn Gofal
 Rheolwr Tîm – Tîm Lleoli Plant.

4. Cyfrifoldebau

Mae'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol yn gyfrifol am sicrhau bod y Panel yn derbyn cefnogaeth ddigonol gan swyddogion i arwain y Strategaeth Rhiantu Corfforaethol.

Rheolwr Gwasanaeth y Gwasanaethau Ymyrraeth Ddwys fydd swyddog arweiniol y Panel gyda chymorth gan arweinwyr gwasanaeth ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a'r rhai sy'n gadael gofal, mabwysiadu a maethu ac eiriolaeth.

Bydd y Gwasanaethau Democrataidd yn gyfrifol am drefniadau gweinyddol y Panel ac am ddarparu arweiniad cyfansoddiadol. Bydd y rhaglen ac adroddiadau'n cael eu dosbarthu wythnos cyn y cyfarfod.